

Til:

- Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 24. januar 2012
Ref: 141/3900/JO/ph

STYRKING AV PASIENTERS, BRUKERES OG PÅRØRENDES STILLING I TILSYNSSAKER

Ad forslag til lovendringer

Oppsummering

Norsk Psykologforening leverte en høringsuttalelse i forbindelse med utvalgsrapporten "Pasienters og pårørendes rolle i tilsynssaker". Våre synspunkter i den aktuelle høringen er i tråd med våre synspunkter i den forrige. Oppsummert er Norsk Psykologforening positive til de foreslåtte endringene, med unntak av forslaget om innsyns- og uttalerett i saker som behandles av Helsetilsynet i fylket. Psykologforeningen mener at dagens system hvor helsetilsynet i fylket vurderer hvorvidt det bør innhentes uttalelse fra pasienter/pårørende i hver enkelt sak, fortsatt bør være gjeldende og at innsyns- og uttalerett vil kunne være konfliktskapende og ikke bidra til at formålet om i størst mulig grad hindre at feil oppstår oppnås.

Pasient- og brukerrettighetsloven Endring § 3-2 *Pasientens og brukers rett til informasjon*

Norsk Psykologforening stiller seg positive til at pasienter og brukere i tillegg til god informasjon om risikofaktorer også får utvidet rett til å anmode tilsynsmulighetene om å vurdere eventuelle pliktbrudd når pasientens påføres skade eller alvorlige komplikasjoner. Dette er en forutsetning for god og betryggende saksbehandling. Undersøkelser viser at nettopp det å bli hørt og samtidig vite at tilsynsmyndigheten følger opp saken slik at liknende hendelser kan unngås i fremtiden, er av stor betydning for pasienter/pårørende som har vært utsatt for uheldige hendelser i kontakt med helsevesenet. Videre vil det viktige prinsippet om kontradiksjon opprettholdes når pasienter/pårørende gis mulighet til bli hørt.

Pasient- og brukerrettighetsloven Ny § 3-3 tredje ledd

Norsk Psykologforening stiller seg positive til lovforslaget som styrker pårørendes rett til informasjon om uønskede hendelse i forbindelse med pasienters død. Norsk Psykologforening stiller seg positive til forslaget om at det ikke skal være forskjell mellom pasienters og pårørendes rettigheter der pasienten selv er under 18 år.

Pasient- og brukerrettighetsloven Endring § 7-4 *Anmodning om vurdering av mulig pliktbrudd*

Norsk Psykologforening stiller seg positive til forslaget om at pasienter og pårørende får mulighet til å anmode om en vurdering av mulig pliktbrudd uavhengig av om det dreier seg om det enkelte helsepersonellens handlinger eller mulig systemfeil. Ved begge tilfeller er det læring og pasientsikkerhet som er formålet med tilsynets eventuelle inngripen. Undersøkelser viser at nettopp det å bli hørt og samtidig vite at tilsynsmyndigheten følger opp saken slik at liknende hendelser kan unngås i fremtiden, er av stor betydning for pasienter/pårørende som har vært utsatt for uheldige hendelser i kontakt med helsevesenet.

Pasient- og brukerrettighetsloven Ny § 7-4a

Helsepersonelloven § 55 oppheves.

Norsk Psykologforening støtter ikke forslaget om å gi pasienter/pårørende innsyns- og uttalerett i saker som behandles av Helsetilsynet i fylket og mener at dagens system hvor helsetilsynet i fylket vurderer hvorvidt det bør innhentes uttalelse fra pasienter/pårørende i hver enkelt sak, fortsatt bør være gjeldende.

En slik innsyns- og uttalerett vil blant annet kunne skape problemer knyttet til taushetsbelagte opplysninger. Hvis involvert helsepersonell/virksomhet tidligere har hatt saker mot seg, vil Helsetilsynet i fylket måtte ta dette med i vurderingen av den neste saken. Dette vil måtte fjernes fra de papirer pasienter/pårørende får innsyn i og dermed skape ytterligere arbeid og dermed enda lengre saksbehandlingstid.

Helsetilsynets hovedoppgave er å bidra til læring og derav i størst mulig grad hindre at feil oppstår. Forslaget om utvidet innsyns- og uttalerett for pasienter/pårørende vil etter Norsk Psykologforenings syn ikke bidra til at dette formålet oppnås.

Tvert i mot vil en slik innsyns- og uttalerett kunne være konfliktskapende. Det vil oppstå en risiko for at de involverte parter ikke våger å legge alle kortene på bordet og at saken dermed ikke blir så godt opplyst som mulig. Helsetilsynet er avhengig av åpenhet for å kunne bidra i en læringsprosess, slik at muligheten for liknende feil minimeres i fremtiden. Vi tror ikke dette forslaget bidrar til åpenhet, men heller til en forsvarstankegang fra det involverte helsepersonellet.

Videre har forvaltningen en generell plikt til å opplyse saken så godt som mulig før avgjørelse treffes, jf. Forvaltningsloven § 17. I mange tilfeller vil dette innebære at det må innhentes opplysninger fra pasienter og pårørende. Det bør etter vårt syn fortsatt være opp til Helsetilsynet i fylket å vurdere hvorvidt det skal innhentes opplysninger fra pasienter/pårørende. På denne bakgrunn kan ikke Norsk Psykologforening støtte dette forslaget.

Norsk Psykologforening støtter imidlertid at det ikke gis klagerett overfor fylkesmannen og helsetilsynet.

Spesialisthelsetjenesteloven Endring § 3-11 andre ledd

Helse- og omsorgstjenesteloven Ny §4-2a Om informasjon

Norsk Psykologforening stiller seg bak utvalgets forslag på dette punktet. Undersøkelser viser at noe av det viktigste for pasienter/pårørende i slike situasjoner er nettopp å få informasjon om hva og hvorfor, samtidig som man forsikres om at helsetjenesten jobber med å hindre at liknende situasjoner oppstår i fremtiden.

Med vennlig hilsen
Norsk Psykologforening

Tor Levin Hofgaard
President